

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. IV. Solvuntur obiectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](#)

quidem intellectivæ processionis formaliter tam
naturalis quam intelligibilis Imago Patris, ut
nella etiam virtualis distinctionis umbra inter ra-
gionem Verbi & Filii intercedat.

§. IV.

Solvuntur objectiones.

¹⁴ Objicis primò. Amor in Divinis non minus
formaliter tendit in identitatem naturæ;
quam in intellectu: ergo spiritus S. ex amore proce-
dens non minus procedit in similitudinem natu-
re; quam Verbum. Consequens pater: cùm
enam in Divinis alia similitudo non detur, quam
identica, hòc ipsis, quòd aliqua Persona procedit
formaliter in identitatem, etiam formaliter pro-
cedit in similitudinem naturæ. Antecedens ve-
rò probatur. Non minus amor Divinus est insi-
nitivus; quam intellectu Divina sit repre-
sentativa & assimilativa: ergo sicut ex eo, quòd
intellectu sit infinitè assimilativa, ipsius terminus
procedit formaliter in similitudinem naturæ; etiam
ex eo, quòd amor sit infinitè unitivus, terminus
hujus amoris unitivi formaliter procedit in iden-
titatem naturæ. Consequens rursus probatur.
Sicut nulla assimilatio, que non est in identita-
tem naturæ, est infinitè perfecta; ita nulla unio,
que non est in identitatem cum uno, est infinitè
perfecta: utique enim unio per identitatem major
est omni alia unione. Ergo sicut intellectu in-
finita formaliter exigit terminum identice similem
in natura: ita etiam amor infinitus exigit termi-
num identice similem in natura.

Respondeo negando antecedens. Cujus pro-
positio illos forsan urget, qui Divinæ naturæ con-
stitutivum extra linearis intellectivam inquirunt,
ut adequatam rationem similitudinis consub-
stancialis in perfectissima assimilatione collocant.
Nobis exiguum negotium facilius. Nam Re-
spondeo, negando primum membrum conse-
quentis, & causalem illius. Ratio quippe, cur
terminus intellectus Divinæ formaliter proce-
dat in similitudinem naturæ, non est, quia est in-
finitè assimilativa; sed quia in Divinis intellige-
re ex vi propria linea est ipsam naturam Divinam;
unde hòc ipsis, quòd Verbum ex vi sua proce-
sionis habet, quòd sit simile in esse intelligibili,
habet etiam, quòd sit simile in esse naturali. At
verò identicus & similitudo naturæ est extra li-
neam amoris & voluntatis; unde amor infinitus
ex vi propria linea non habet, quòd sit unitivus
substantialiter, sed tantum affectivè; ex conceptu
verò implicito & conditione termini producti
(quia videlicet tendit in productionem entis ac
termini infiniti) habet, quòd etiam tribuat iden-
titatem naturæ. Unde si per impossibile ratio
impulsus infiniti posset esse separata, vel realiter
distincta à natura Divina; spiritus S. non proce-
deret, ut idem in natura, sed præcise ut impulsus
& nexus affectivus duorum.

¹⁵ Sed contra hæc instas & objicis secundò. A-
gens intendit producere sibi simile tam in virtu-
te radicali, quam proxima; sed virtus radicalis
tam producendi spiritum S. quam Verbum, est
natura: ergo Pater & Verbum in productione

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. I.

Spiritus S. intendunt illum sibi assimilare etiam
in natura.

Respondeo distinguendo majorem; agens,
quod agit virtute proximâ per se primum destinatâ
ad communicationem naturæ, concedo, quod
non agit virtute proximâ destinatâ ad communica-
tionem naturæ, nego, vel subdistinguendo majo-
rem: tunc intendit sibi assimilare terminum in
principio radicali, concomitanter, transeat,
formaliter nego majorem. Sed principium radi-
cale in productione spiritus S. est natura; ita ta-
men, ut principium proximum non sit destina-
tum ad communicationem naturæ, concedo; se-
cùs, nego minorē & consequentiam, vel subdi-
stinguo consequens: ergo Pater & Verbum inten-
dunt sibi assimilare spiritum S. concomitanter,
concedo, formaliter, nego consequentiam.

Aduic instas & opponis tertio: spiritus S. ¹⁶
formaliter procedit, ut Persona Divina: ergo
procedit formaliter in similitudinem naturæ.
Consequens est manifesta, quia Persona Divi-
na essentialiter includit naturam Divinam. An-
tecedens verò probatur primum, quia spiritus S. vi-
ta processionis habet, ut sit distinctus à Patre &
Filio; sed est distinctus, in quantum est Persona
Divina: ergo. Secundò, Quia ex vi processionis
procedit, ut est, sed est Persona Divina: ergo.
Tertiò spiritus S. ex vi processionis habet rela-
tionem tanquam constitutivum Persona; ergo
ex vi processionis etiam habet, quod sit Persona.

Respondeo negando antecedens, non enim ex
vi processionis procedit, ut subsistens in natura; sed ut subsistens in amore; sive ut amor subsistens.
Unde ad primum probationem distinguo minorē.
Ex eo, quod est Persona, est distinctus à Pa-
tre & Filio, tanquam ex ratione quasi materiali,
concedo, tanquam ex ratione formalis, nego. Ad
secundum probationem respondeo. Ex vi proce-
ssionis procedit, ut est, & secundum omnem ra-
tionem quæ est, nego. Secundum aliquam, con-
cedo. Ad tertium Respondeo negando ante-
cedens: habet enim relationem ex vi processionis
tanquam modificativum amoris: ipsam verò ut
modificativum naturæ & constitutivum Persona,
est habeat per processionem, non tamen ex vi
processionis.

§. V.

Corollaria.

¹⁷ Colliges ex his primum, falsam esse hanc conse-
quentiam. spiritus S. ex vi processionis est
DEVS spiratus: ergo ex vi processionis est DEVS.
Quia in antecedente terminus reduplicans afficit
ly spiratus, & facit hunc sensum: quod formalis
terminus spirationis activa sit ratio impulsus &
amoris spirati. In consequente verò afficit ter-
minus Deitatis, qua tamen non formaliter ex
vi processionis, sed concomitanter tantum com-
municatur. Unde mutatur appellatio, & sit trans-
itus à sensu composto termini complexi ad sen-
sum divisum termini incomplexi.

Colliges secundò: rationem Verbi & Filii non i-
distingui virtualiter intrinsecè in Divinis; quia
etiam dictio & generatio virtualiter intrinsecè
non distinguntur. Neque resert, quod Christus
ut homo à supposito Verbi constituantur in ratione

E e 2

Filii